

Rapport
Commissie
voorbereiding besluitvorming SHR

Toelichting, besluittteksten en bijlagen

voor de Synode van Deventer 2023

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Opdracht	3
Terugblik	4
Verantwoordelijkheid	4
Formuleringen	5
Korte toelichting bij de verschillende besluiten (met de tekst per voorgesteld besluit)	6
Terminologie	6
Besluit 1	6
Besluit 2	7
Besluit 3	8
Besluit 4	8
Besluit 5	9
Besluit 6 en 7	9
Besluit 8	10
1. Integrale tekst van de besluiten	11
2. Bijlagen	15
Toelichting	15
Puntsgewijs (<i>Volter Rose</i>)	15
Bijbelse gronden (<i>Jan Mudde/Maarten van Loon</i>)	17

Inleiding

Opdracht

In de synodevergadering van 16 november 2024 is een commissie gevormd om tot een betere concept-besluittekst te komen en dat meer in afstemming met het Studiedeputaatschap te doen.

De opdracht luidde als volgt:

Opdracht 'commissie besluitvorming SHR'

Materiaal:

1. rapport van het Studiedeputaatschap 'Homoseksualiteit in de kerk': Ruimte en richting, december 2023;
2. 24.0CB - SHR – conceptbesluiten;
3. 24.2 - SHR - re CKA op 24.0CB (reactie CKA op conceptbesluit 7);
4. 24.3 - RPCT – Taiwan;
5. 24.4 - CRCNA - Noord-Amerika;
6. 24.0 - CBO – opm. afgevaardigden;
7. de diverse amendementen/nieuwe concepten;
8. concept-dagverslag van de synodezitting op 16 november 2024.

Samenstelling commissie

- . Hanno Cramer, samenroeper
- . Gerben Dijkman
- . Kornelis Harmannij
- . Gerbram Heek
- . Peter Hommes
- . Rita Noordzij
- . Janine Wilts

Intermediair moderamen – commissie: Peter Sinia. Hij zal bij de eerste vergadering zijn waarbij ook (een afvaardiging van) de studiecmissie aanwezig is. Dit met het oog op het gezamenlijk terugblikken, het zorgen voor een gezamenlijk begrip van de opdracht en het maken van afspraken voor het vervolg.

Opdracht

Inhoud:

- 1 Schrijf een nieuwe tekst waarin staat welke besluiten de synode neemt naar aanleiding van de adviezen uit het studierapport 'Homoseksualiteit in de Kerk' – 'Ruimte en Richting'.
- 2 Stem met de studiecmissie SHR af hoe en op welke momenten er afstemming is tussen de commissie en de studiecmissie over deze tekst en wat over en weer verwacht van elkaar kan worden.
- 3 Betrek de inbreng van afgevaardigden zoals die is doorgegeven via de 'world-cafe -methode', amendementen, schriftelijke opmerkingen en in de vergadering van 16 november jl.
- 4 De verschillende perspectieven die zijn verwoord in het rapport en die leven in onze kerken en in onze (internationale) zusterkerken moeten herkenbaar terugkomen in de gronden.
- 5 De besluittekst moet:
  - a. zelfstandig leesbaar zijn;
  - b. aangeven welke ruimte de synode ziet voor de kerken voor wat betreft onze broeders en zusters met een homoseksuele geaardheid;
  - c. in de formulering van de besluiten en gronden waar mogelijk aansluiten bij de (theologische) lijnen/adviezen uit het studierapport.

Aanpak en planning

1. Het is aan de commissie om een aanpak te formuleren en af te stemmen met de studiecmissie SHR en de voorzitter van het moderamen (in zijn rol van intermediair).
2. Het moderamen wil de commissie voldoende tijd bieden voor het schrijven van de nieuwe tekst maar wil ook met enige voortvarendheid dit proces afronden en beoogt daarom op 8 februari een volgende synodevergadering te beleggen en op 8 maart een reservezitting.
3. De afgevaardigden moeten de nieuwe concepttekst ruim (ongeveer 3 weken) voor 8 februari ontvangen zodat ook tijdig de eventuele amendementen kunnen worden ingeleverd.
4. De commissie maakt een planning binnen deze kaders.
5. De commissie overlegt tijdig met de voorzitter van het moderamen wanneer blijkt dat het gestelde doel (8 februari een synodezitting met tijdig een conceptvoorstel) niet haalbaar is.

Het resultaat ligt in bijgaande concept-besluittekst voor, die wij nu aan uw vergadering voorleggen.

We hechten er aan om in deze korte rapportage aan te geven wat wij gedaan hebben en hoe wij tot onze voorstellen gekomen zijn.

Terugblik

Wij hebben enkele keren als commissie vergaderd en driemaal overleg gehad met het Studiedeputaatschap (we hanteren deze term om verwarring te voorkomen over welke commissie we het hebben). In het overleg met het Studiedeputaatschap is teruggekeken op de bespreking in november en is de discussie toegespitst op de ervaren verschillen.

In het rapport is het onderwerp diepgaand verkend en is zorgvuldig gezocht naar een antwoord op de gestelde vragen. Er is in het Studiedeputaatschap grote overeenstemming over wat de Bijbel wel en niet zegt over gelijkgeslachtelijke seks. Of en hoe de betreffende teksten zich ook uitstrekken tot homoseksuele oriëntatie en relaties, zoals wij die vandaag kennen, daarover verschillen uiteindelijk de meningen.

In het Studierapport worden twee tegengestelde standpunten weergegeven, die zich beide willen verantwoorden op wat de bijbel ons leert. Dat wekt op zich geen verbazing, die verschillende overtuigingen leven in de kerken en herkennen we ook op de synode zelf.

Een meerderheid van het Studiedeputaatschap komt uiteindelijk tot de adviezen, zoals in het rapport verwoord.

In de vergadering van 16 november 2024 was de kritiek van het Studiedeputaatschap dat de toen voorliggende voorstellen onvoldoende rekening leken te houden met waar het deputaatschap het over eens was en waarover niet. Dat leidde tot het gevoel dat de synode gemakkelijk afweek van de argumenten en een eigen route koos zonder die voldoende of voldoende overtuigend te onderbouwen.

In onze gesprekken hebben we geprobeerd elkaar te begrijpen en verduidelijking te krijgen, waar dat nodig was. Dit heeft geleid tot enkele aanvullende schriftelijke bijdragen, die als bijlage in deze rapportage zijn opgenomen en die met ons rapport als aanvullend materiaal bij de besluitvorming behoren. Deze bijlagen bieden een kort samenvattend inzicht in de argumentatie voor de verschillende eindconclusies van het Studiedeputaatschap.

Verantwoordelijkheid

In onze gesprekken met het Studiedeputaatschap is gebleken dat wij het op de inhoud van de besluiten in hoge mate met elkaar eens kunnen zijn, of dat er begrip is voor de keuzes die we in besluiten maken. De 'pijn' zat hem vooral in de formulering van de gronden.

Wij hebben gemerkt hoe nauw het steekt in de formuleringen. Dat is niet alleen nodig om recht te doen aan wat anderen zeggen, maar ook vanwege onze eigen inkleuring van de woorden die we gebruiken.

De synode is niet gehouden om de adviezen van het Studiedeputaatschap zomaar over te nemen. Zowel instemming als eventuele afwijking hebben hun eigen motivering. Waar die motivering teruggaat op de uitleg en de interpretatie van Bijbelse gegevens, dient ook die onderbouwing zich zorgvuldig te baseren op de Schrift.

In de eerdere besprekingen op de synode is steun uitgesproken voor de conclusie van het Studiedeputaatschap dat de blijvend verschillende overtuigingen ieder recht willen doen aan het Woord van God.

Dat bracht ons eerder al – en dat is niet veranderd – tot voorstellen waarin we benadrukken dat wij op dit moment het laatste woord niet kunnen spreken en dat we dat ook niet willen. Terughoudendheid dus als het gaat om een algemeen oordeel over homoseksuele relaties. Tegelijk vinden we het van belang om wél duidelijk te zijn over hoe we in de gemeente van Christus mogen omgaan met blijvende verschillen van inzicht. Dat geldt voor deze en net zo goed voor alle andere verschillen die we in de praktijk van ons leven tegenkomen.

We zijn dankbaar voor de insteek door het Studiedeputaatschap van de ‘ontmoeting met de ander’. Eerst is er de ontmoeting, waarin we elkaar mogen zien in het licht van Christus, die ons ziet en roept. Die ontmoeting leidt tot een gezamenlijk buigen voor Christus als onze Heer en voor het Woord van God. Daarin willen we samen luisteren en elkaar en onszelf bevragen als er verschillen zijn en blijven. Dat is niet alleen zo met homoseksuele relaties, maar dat geldt voor alle geboden van de Heer.

Dit belangrijke pastorale perspectief hebben we – nadrukkelijker nog dan in onze vorige voorstellen – een plaats gegeven aan het begin van de besluiten. Het geeft een belangrijke richting aan hoe we de adviezen van het Studiedeputaatschap willen vertalen in concrete besluiten voor de kerken.

Formuleringen

Wij hebben overwogen om met het oog op de ‘zelfstandige leesbaarheid’ van de tekst (zoals de opdracht aan ons luidde) een lopende tekst te maken, omdat de gebruikelijke vorm van besluiten-met-gronden onbedoeld zakelijk kan overkomen. Toch hebben we daar niet voor gekozen. Dit soort besluiten vraagt in de eerste plaats om zorgvuldigheid en precisie. Dat betekent wel dat de gronden in een aantal gevallen ook wel het karakter van een toelichting krijgen. Dat is in dit geval goed te verdedigen, dunkt ons.

We hebben geprobeerd zo volledig te zijn als nodig en zo kort als mogelijk. Of dat gelukt is, zal de besluitvorming uitwijzen. Maar we benadrukken het vooral, omdat er zowel op inhoudelijke onderdelen als op formuleringen en woordkeuze ongetwijfeld reacties van uw synode zullen zijn. We hebben in onze gesprekken onderling, alsook met het Studiedeputaatschap gemerkt, hoe nauw de formuleringen steken en tegelijk hoezeer we ieder daarin onze eigen interpretatie en betekenisgeving meenemen. Wat de één een ongewenst uitvergrooten vindt, is voor de ander nog onvoldoende precies. Waar de één zaken liever nog meer expliciet zou formuleren, is de ander beducht voor ‘haarkloverij’.

De besluiten die wij u hierbij voorleggen dragen wij als commissie van harte en met overtuiging. Dat accenten en formuleringen anders kunnen is een feit. Ook inhoudelijk is het niet het eind van alle tegenspraak. Integendeel. Wij hebben het meerdere keren over een ‘tussenbalans’ gehad; met de kennis en de wijsheid van nu zoeken we een weg die de kerken dient en bovenal de vrede in de gemeente van onze heer Jezus Christus.

Wij hopen van harte dat de besluitvorming zich daarom niet zal verliezen in aanpassingen op details, maar dat we zo mogelijk in grote eensgezindheid dit proces voor nu kunnen afronden.

Korte toelichting bij de verschillende besluiten (met de tekst per voorgesteld besluit)

Terminologie

Wij hanteren in de voorliggende besluiten de term 'homoseksuele oriëntatie' en 'homoseksuele relatie'. Er is door het Studiedeputaatschap gewezen op mogelijke verwarring door het gebruik van deze termen, omdat de seksuele diversiteit – zowel in oriëntatie, geaardheid als in gedrag - veel breder is dan deze term. Zie ook het Rapport in H2.2 (pag. 46 e.v.).

Het is goed om te benadrukken dat wij, als het gaat om de term homoseksuele relaties, ons in de besluiten beperken tot die broers en zussen die in hun relatie met een partner van hetzelfde geslacht duurzaam willen leven naar de belofte van liefde en trouw, zoals we die ook in het huwelijk tussen man en vrouw kennen en die zo ook hun plek in de gemeente van Christus willen innemen.

Besluit 1

We kiezen in besluit 1 voor de insteek van de veilige gemeente. Die veiligheid is natuurlijk niet de onaantastbaarheid van de privé-overtuiging. Ze wordt aangestuurd door de heiligheid van de gemeente: haar streven om zich als lichaam van Christus te laten richten en leiden door Zijn Woord. Ieder buigt daar voor en allen willen we ons verantwoorden over onze gedachten en overtuigingen.

Je zou kunnen denken: dit is toch vanzelfsprekend? Waarom zoiets zeggen als het over homoseksuele relaties gaat. Is daar dan niet toch iets bijzonders mee aan de hand? Toch menen wij dat het goed is om dit te zeggen en om het zo te zeggen. We horen hierin het onderwijs van Jezus zelf en dat mogen we elkaar ter bemoediging en aansporing voorhouden. We verlangen naar de heiliging van ons leven, waarbij we samen afhankelijk zijn van Gods genade. Zo zijn we met elkaar veilig bij Hem.

Over hoe we met elkaar die veiligheid concreet kunnen vormgeven, worden in het Studierapport nuttige handvatten aangereikt (Hoofdstuk 12 en 13). Daar hoeven in de besluitvorming niet apart zaken over besloten te worden.

In besluit 1 hebben we daarnaast de verbinding gelegd met de door de synode uitgesproken verootmoediging.

Besluit 1:

- a. *te willen staan voor een heilige kerkgemeenschap, waarin ieder zich richt naar het Hoofd, Jezus Christus;*
- b. *de kerken op te roepen erop toe te zien dat elke gemeente veiligheid biedt aan alle mensen die hun redding bij Jezus Christus zoeken.*

Gronden:

1. *In een eerder stadium heeft deze synode zich verootmoedigd over alle keren dat we in de omgang met onze homoseksuele broeders en zusters te snel hebben gesproken of in Gods naam hebben geoordeeld.*
2. *De kerk is bij uitstek dé plek waar kwetsbare mensen komen om bescherming te zoeken onder Gods vleugels zodat het kwaad hen niet zal bereiken (Psalm 91:4,10).*
3. *De kerk kan alleen bestaan door te buigen voor Gods majesteit, en onze afhankelijkheid te beseffen van zijn barmhartigheid en genade (Exodus 33:18,19). De verwondering over die goedheid van God is de bedding voor al onze besluiten.*
4. *Een veilige gemeente is een heilige gemeente. In Christus zijn wij dood voor de zonde, om te leven voor God. We stellen ons niet langer in dienst van zedeloosheid en onrecht om een wetteloos leven te leiden, maar in dienst van de gerechtigheid, om heilig te leven (Romeinen 6:11,19).*
5. *Een heilige gemeente is een veilige gemeente. De christelijke gemeente is een thuis voor alle mensen die zich met hun zorgen, zonden en vragen tot Christus wenden. Zij worden er niet veroordeeld maar geholpen en getroost (2Korintiërs 1:4).*

Besluit 2

In besluit 2 constateren we de blijvend verschillende overtuigingen; tegelijk willen we duidelijk maken dat dit niet tot verdeeldheid hoeft te leiden. De Bijbel is er ook duidelijk over hoe we in de gemeente van Christus met elkaar en mét verschillen kunnen en horen te leven. Dat geldt niet alleen voor het voorliggende onderwerp, maar net zo goed voor andere punten waarop we – in eerbiedig luisteren naar de Schrift en naar elkaar - verschillende overtuigingen blijven behouden.

We onderschrijven met het Studiedeputaatschap dat de Bijbel alleen veroordelend spreekt over gelijkgeslachtelijke seks.

Er blijven dan verschillende overtuigingen staan. Dat herkennen we in onze eigen kerken, in de bredere kerkgemeenschap, in binnen- en buitenland. Naar onze overtuiging hoeven we – ook op grond van wat we op dit punt uit Gods Woord mogen leren – elkaar niet te overtuigen en de ander niet dwingend de ene of de andere overtuiging op te leggen.

Daarvoor willen we ons concreet laten leiden door wat we leren van de omgang in de vroege kerk, zoals we die in het Nieuwe Testament zien. Die omgang is nadrukkelijk iets anders dan de vrijheid ‘van het eigen gelijk’. Het is het hartelijk zoeken van elkaar ‘met de ogen van Christus’. Je tegenover elkaar willen verantwoord worden is dan het laten zien hoe jouw leven ‘antwoord geeft’ op Christus’ vraag om hem te volgen.

Besluit 2:

- a. *te aanvaarden dat we binnen de Nederlandse Gereformeerde Kerken, zoals ook binnen de brede kerkgemeenschap, nationaal en internationaal, niet éénstemmig zijn over de vraag of Gods Woord ruimte biedt voor het aangaan en onderhouden van een homoseksuele relatie;*
- b. *de kerken op te roepen om in plaats van eenstemmigheid te zoeken naar christelijke eensgezindheid, waarbij allen zich zowel gezamenlijk als persoonlijk in oprechte verantwoording naar de Heer een overtuiging vormen en zichzelf en de ander aan Gods oordeel toevertrouwen;*
- c. *God te blijven bidden om verheldering door zijn Geest, zodat wij mogen groeien in de kennis van zijn wil.*

Gronden:

1. *Er is binnen de kerken overeenstemming over het aanvaarden van christenen met een homoseksuele oriëntatie als broeders en zusters in de Heer. De vragen komen wanneer zij aan deze oriëntatie invulling geven door een relatie aan te gaan.*
2. *Het onderscheid dat God bij de schepping aanbracht tussen mannelijk en vrouwelijk laat daarbij naar de overtuiging van de een geen ruimte voor een seksuele relatie tussen mensen van hetzelfde geslacht. In deze opvatting is de scheppingsorde doorslaggevend, mede op basis van Romeinen 1.*
De ander wijst erop hoe Jezus telkens ‘barmhartigheid’ benadrukt als sleutel om Gods geboden te verstaan. Dit wordt ook wel de tegemoetkomendheid van God genoemd. In dit gebroken bestaan mag er daarom ruimte zijn, voor wie anders in de knel zou komen.
Nog weer een ander wijst erop hoezeer variatie een wezenskenmerk is van Gods goede schepping. Vanuit dit perspectief kan homoseksualiteit ook als een aanvulling en verrijking beschouwd worden.
Al deze visies stemmen hierin overeen, dat zij zich willen baseren op Gods Woord en willen bijdragen aan een heilige en veilige kerkgemeenschap.
Dat maant ons tot voorzichtigheid in ons eigen oordeel.
3. *Waar in de Bijbel gesproken wordt over seks tussen personen van hetzelfde geslacht is dat afkeurend (Genesis 19:5, Leviticus 18:22, Leviticus 20:13, Rechters 19:22-24, Romeinen 1:27, 1Korintiërs 6:9 en 1Timoteüs 1:10). In het brede tekstverband van deze Bijbelplaatsen gaat het steeds om gedrag dat zich van Hem losmaakt. Dat keurt Hij af, want Hij laat zich immers kennen als de God van liefde en trouw, die van mensen – naar zijn beeld geschapen – verwacht*

dat zij in hun relaties eveneens liefdevol en betrouwbaar zullen handelen (Genesis 2:18-24, Efeziërs 5:21-6:9).

4. *Geen van deze Bijbelplaatsen spreekt echter specifiek over een homoseksuele oriëntatie of het in liefde aangaan van een duurzame relatie. Dat maakt ons terughoudend om ze daar zonder meer op toe te passen. We hebben daarom niet de vrijmoedigheid om op grond van deze teksten veroordelend te spreken over duurzame relaties tussen twee mannen of twee vrouwen die hiervoor kiezen vanwege hun homoseksuele geaardheid, die elkaar in liefde trouw willen zijn en zo ontucht willen vermijden; kortom die juist in hun relatie Christus willen volgen en God willen eren.*
5. *De apostel Paulus relateert in 1Korintiërs 7 het belang van een eigen huwelijkspartner: Gods koninkrijk is immers dichtbij gekomen (vs.29, vergelijk de woorden van Jezus in Matteüs 19:12). Die relativering geldt ook voor andere relaties dan die tussen man en vrouw. Tegelijk waarschuwt de apostel voor overmoedige keuzes op dit vlak. Het past bij de mens om te verlangen naar een levenspartner (Genesis 2:18). Enerzijds betekent dit dat het goed is wanneer een man of vrouw, ongeacht de eigen seksuele oriëntatie, zelf kiest voor een leven zonder partner; anderzijds dat het niet wijs zou zijn om iemand hiertoe te verplichten.*
6. *Paulus leert ons in Romeinen 14 en 15 om te verdragen dat christenen nog steeds verschillende keuzes kunnen maken, ieder vanuit eigen overtuiging. Zolang iemand dat doet om daarmee Christus te eren, en bereid is om zich ten overstaan van Hem te verantwoorden, kunnen wij het oordeel over deze broeder of zuster overlaten aan de Heer en ons vooral erop toeleggen dat we door onze eigen opstelling de ander niet van God vervreemden (Romeinen 14:10-13, vergelijk 1Korintiërs 8). Zo bewaren we de christelijke vrede en eensgezindheid (Romeinen 15:5,6).*
7. *Ook voor deze synode geldt dat we in deze en andere besluiten geen grotere woorden kunnen spreken dan de Geest ons aanreikt. Voortgaand gebed en voortgaande bezinning blijven nodig.*

Besluit 3

Besluit 3 trekt uit het voorgaande een heldere conclusie met betrekking tot de toegang tot het Heilig Avondmaal. Als we aanvaarden dat er meerdere opvattingen kunnen bestaan, dan ligt daarin geen grond om elkaar de toegang tot het Avondmaal te ontzeggen. Het is goed om te benadrukken dat kerkenraden verantwoordelijk zijn en blijven voor het plaatselijk opzicht in de gemeente. Wij menen dat het van belang is voor de duidelijkheid – die vraag hebben we tenslotte zelf aan het Studiedeputaatschap gesteld in 2018 – dat we op dit punt antwoord geven aan de kerken.

Een generieke uitspraak van een kerkenraad – zonder het gesprek met betrokkenen – past hier niet bij.

Besluit 3:

de kerkenraden op te roepen om gemeenteleden die in overeenstemming met besluit 2 een homoseksuele relatie aangaan, de deelname aan het avondmaal niet te ontzeggen.

Gronden:

1. *Ieder die het geloof in Christus belijdt en onder belijdenis van dat geloof is gedoopt, behoort tot de christelijke gemeente en is welkom aan de tafel van de Heer.*
2. *Het kerkelijk toezicht heeft niet als doel om een uniforme levensstijl af te dwingen maar om ieder te bewaren bij Christus als Heer (art. D1.1 KO).*
3. *Weliswaar geeft de kerkorde een kerkenraad de mogelijkheid om iemand het avondmaal te ontzeggen, maar dit kan alleen wanneer de betrokkene ondanks herhaalde waarschuwingen vasthoudt aan de zonde of weigert zich te verantwoorden (art. D5.1 KO).*

Besluit 4

Besluit 4 volgt uit besluit 3. Het gaat op onderdelen iets verder dan het Studiedeputaatschap adviseerde; het is in lijn met de eerdere besprekingen op de synode.

Besluit 4:

het aan de kerken over te laten om in voorkomende situaties zorgvuldig af te wegen of zij iemand met een homoseksuele relatie kunnen roepen tot het ambt van predikant, ouderling of diaken.

Gronden:

1. *Wanneer er geen reden is om iemand het avondmaal te ontzeggen, staat in beginsel ook de weg naar ambtsdienst open.*
2. *Het ambt is echter een roeping, geen recht. Het is de eigen verantwoordelijkheid van de gemeente om iemand wel of niet voor te dragen; het is de eigen verantwoordelijkheid van de kerkenraad om iemand wel of niet te benoemen.*
3. *Paulus leert ons om bij aankomende ambtsdragere niet alleen na te gaan of zij onberispelijk zijn (1Timoteüs 3:2) en zich waardig gedragen (1Timoteüs 3:8), maar ook te letten op hun verleden, hun huidige levenssituatie en andere omstandigheden die bevorderen of juist verhinderen dat zij met vrucht kunnen werken in de gemeente en daarbuiten (1Timoteüs 3:6,7).*
4. *Er is hier geen principieel verschil tussen de ambten van ouderling, diaken of predikant. Wel is er verschil in taken en bevoegdheden, waardoor de afweging anders kan uitpakken.*

Besluit 5

Besluit 5 geeft – in lijn met de voorgaande besluiten - nadere richting aan de vragen die kunnen leven rondom de kerkelijke aandacht voor homoseksuele relaties.

In de eerdere bespreking op de synode zijn opmerkingen gemaakt over de noodzaak om meer te zeggen over huwelijk, huwelijksethiek en ook over hoe we vandaag kunnen / moeten omgaan met ontwikkelingen op dit punt. Ook de relatie tussen burgerlijk huwelijk en kerkelijk huwelijk speelt daarin een rol. We onderschrijven het belang hiervan, maar dit ligt buiten de reikwijdte van de voorliggende besluiten. Het onderstreept wel hoezeer het onderwerp van de homoseksuele relaties verweven is met tal van andere vragen (zie ook besluit 8).

Besluit 5:

de landelijke commissie liturgische ondersteuning opdracht te geven om, zo mogelijk in samenwerking met Kerkpunt, de kerken materiaal aan te reiken dat zij kunnen gebruiken om kerkelijk aandacht te besteden aan een homoseksuele relatie, of om kerkelijk aandacht te besteden aan de keus om bewust geen relatie aan te gaan.

Gronden:

1. *Het huwelijk als vaste verbinding tussen man en vrouw is vanaf het begin een instelling van God (Genesis 2:18,24). Naast de burgerlijke huwelijkssluiting vraagt de kerk daarom van beide partners christelijke beloften over liefde en trouw en bidt hun Gods zegen toe.*
2. *Een homoseksuele relatie heeft trekken van een huwelijk: twee mensen geven zich in kwetsbaarheid aan elkaar, om samen een levenseenheid te vormen in dienst van de Heer. Wanneer de kerken ruimte bieden voor een dergelijke relatie, is het gepast om ook dan christelijke beloften te vragen over liefde en trouw en te bidden om Gods zegen.*
3. *Ook de keuze om juist af te zien van een relatie wordt in kwetsbaarheid genomen en verdient daarom kerkelijke aandacht en betrokkenheid.*
4. *Landelijk ontwikkeld materiaal kan bijdragen aan de kwaliteit van de kerkelijke aandacht en ondersteuning.*

Besluit 6 en 7

Besluit 6 en 7 zijn ten opzichte van de vorige voorstellen niet gewijzigd.

Ook in onze gesprekken met het Studiedeputaatschap is gebleken met hoeveel kennis en toewijding gewerkt is en hoezeer allen zich hebben ingespannen om elkaar te vinden en – waar dat niet lukte – te begrijpen. Wij hebben daar in korte tijd diep respect voor gekregen.

Het gesprek in de kerken over dit onderwerp is met de besluiten die we nu nemen niet afgerond. Integendeel. En bij dat voortgaande gesprek kan het Rapport helpen.

Besluit 6:

het rapport 'Ruimte en richting' bij de kerken aan te bevelen als waardevol materiaal voor het voortgaande gesprek in de gemeente.

Gronden:

1. *Het rapport geeft zowel een uitvoerige bespreking van relevante Bijbelse gegevens als een helder overzicht van de manier waarop christenen deze Bijbelse gegevens hebben willen toepassen.*
2. *De waarneming van de commissie SHR, dat wij met de kennis die wij op dit moment hebben geen eensluidend oordeel kunnen geven over de aanvaardbaarheid van relaties tussen mensen van gelijk geslacht, onderstreept de noodzaak en de urgentie om in het onderlinge gesprek in de gemeente elkaar te blijven zoeken en te vinden, ook als er verschillen van inzicht blijven bestaan.*
3. *Het rapport biedt praktische handreikingen voor het gesprek in de gemeente.*

Besluit 7:

de commissie SHR decharge te verlenen, onder dankzegging voor het door haar verrichte werk.

Besluit 8

We hebben overwogen om dit besluit positiever te laten klinken, om duidelijk te maken dat we het advies van het Studiedeputaatschap om wél zo'n studievergadering te benoemen, begrijpen en het belang inhoudelijk ook onderschrijven.

De formulering van het besluit mag niet geïnterpreteerd worden als dat we het onderwerp niet of niet voldoende relevant vinden. Op de synodevergadering van 16 november 2024 is al duidelijk gemaakt dat dit niet het geval is, integendeel. Dat klinkt ook nadrukkelijk door in de gronden.

We kiezen er op dit moment voor om lopende studie naar gendervraagstukken te volgen. Dat geldt trouwens ook voor vragen over gezinsvorming door mensen met een homoseksuele relatie. Ook dat belangrijke onderwerp verdient goede aandacht in de kerken. Het zijn belangrijke vragen, ook los van de voorliggende besluiten.

Maar het is naar onze overtuiging beter om hiervoor niet een specifieke en naar z'n aard beperkt samengestelde studievergadering te stellen. Beter is het om alert te zijn op uitkomsten van lopende onderzoeken en studies. Of en op welke wijze er voor een synode aanleiding is om zich hierover expliciet uit te spreken zal in de toekomst wel blijken.

Besluit 8:

Geen nieuwe studievergadering over gendervraagstukken te benoemen.

Gronden:

1. *Hoewel de synode met de commissie SHR van mening is dat nadere studie naar gendervraagstukken van belang blijft, acht de synode het niet haar taak om over allerlei ethische onderwerpen zelf onderzoek te laten verrichten of uitspraken te doen.*
2. *Het is primair aan de daarvoor beter toegeruste instanties op theologisch en medisch-ethisch terrein om vraagstukken op dit terrein te volgen en daarover te adviseren.*
3. *Er ligt op dit moment geen concrete vraag die de instelling van een nieuwe commissie zou wettigen.*

1. Integrale tekst van de besluiten

Materiaal:

1. rapport van de studiegroep homoseksualiteit in de kerk (SHR): 'Ruimte en richting', december 2023;
2. rapport van de commissie voorbereiding besluitvorming SHR, januari 2025.

Besluit 1:

- a. te willen staan voor een heilige kerkgemeenschap, waarin ieder zich richt naar het Hoofd, Jezus Christus;
- b. de kerken op te roepen erop toe te zien dat elke gemeente veiligheid biedt aan alle mensen die hun redding bij Jezus Christus zoeken.

Gronden:

1. In een eerder stadium heeft deze synode zich verootmoedigd over alle keren dat we in de omgang met onze homoseksuele broeders en zusters te snel hebben gesproken of in Gods naam hebben geoordeeld.
2. De kerk is bij uitstek dé plek waar kwetsbare mensen komen om bescherming te zoeken onder Gods vleugels zodat het kwaad hen niet zal bereiken (Psalm 91:4,10).
3. De kerk kan alleen bestaan door te buigen voor Gods majesteit, en onze afhankelijkheid te beseffen van zijn barmhartigheid en genade (Exodus 33:18,19). De verwondering over die goedheid van God is de bedding voor al onze besluiten.
4. Een veilige gemeente is een heilige gemeente. In Christus zijn wij dood voor de zonde, om te leven voor God. We stellen ons niet langer in dienst van zedeloosheid en onrecht om een wetteloos leven te leiden, maar in dienst van de gerechtigheid, om heilig te leven (Romeinen 6:11,19).
5. Een heilige gemeente is een veilige gemeente. De christelijke gemeente is een thuis voor alle mensen die zich met hun zorgen, zonden en vragen tot Christus wenden. Zij worden er niet veroordeeld maar geholpen en getroost (2Korintiërs 1:4).

Besluit 2:

- a. te aanvaarden dat we binnen de Nederlandse Gereformeerde Kerken, zoals ook binnen de brede kerkgemeenschap, nationaal en internationaal, niet éénstemmig zijn over de vraag of Gods Woord ruimte biedt voor het aangaan en onderhouden van een homoseksuele relatie;
- b. de kerken op te roepen om in plaats van eenstemmigheid, te zoeken naar christelijke eensgezindheid, waarbij allen zich zowel gezamenlijk als persoonlijk in oprechte verantwoording naar de Heer een overtuiging vormen en zichzelf en de ander aan Gods oordeel toevertrouwen;
- c. God te blijven bidden om verheldering door zijn Geest, zodat wij mogen groeien in de kennis van zijn wil.

Gronden:

1. Er is binnen de kerken overeenstemming over het aanvaarden van christenen met een homoseksuele oriëntatie als broeders en zusters in de Heer. De vragen komen wanneer zij aan deze oriëntatie invulling geven door een relatie aan te gaan.
2. Het onderscheid dat God bij de schepping aanbracht tussen mannelijk en vrouwelijk laat daarbij naar de overtuiging van de een geen ruimte voor een seksuele relatie tussen mensen van hetzelfde geslacht. In deze opvatting is de scheppingsorde doorslaggevend, mede op basis van Romeinen 1. De ander wijst erop hoe Jezus telkens 'barmhartigheid' benadrukt als sleutel om Gods geboden te verstaan. Dit wordt ook wel de tegemoetkomendheid van God genoemd. In dit gebroken bestaan mag er daarom ruimte zijn, voor wie anders in de knel zou komen. Nog weer een ander wijst erop hoe zeer variatie een wezenskenmerk is van Gods goede schepping. Vanuit dit perspectief kan homoseksualiteit ook als een aanvulling en verrijking beschouwd worden.

Al deze visies stemmen hierin overeen, dat zij zich willen baseren op Gods Woord en willen bijdragen aan een heilige en veilige kerkgemeenschap.

Dat maant ons tot voorzichtigheid in ons eigen oordeel.

3. Waar in de Bijbel gesproken wordt over seks tussen personen van hetzelfde geslacht is dat afkeurend (Genesis 19:5, Leviticus 18:22, Leviticus 20:13, Rechters 19:22-24, Romeinen 1:27, 1Korintiërs 6:9 en 1Timoteüs 1:10). In het brede tekstverband van deze Bijbelplaatsen gaat het steeds om gedrag dat zich van Hem losmaakt. Dat keurt Hij af, want Hij laat zich immers kennen als de God van liefde en trouw, die van mensen – naar zijn beeld geschapen – verwacht dat zij in hun relaties eveneens liefdevol en betrouwbaar zullen handelen (Genesis 2:18-24, Efeziërs 5:21-6:9).
4. Geen van deze Bijbelplaatsen spreekt echter specifiek over een homoseksuele oriëntatie of het in liefde aangaan van een duurzame relatie. Dat maakt ons terughoudend om ze daar zonder meer op toe te passen. We hebben daarom niet de vrijmoedigheid om op grond van deze teksten veroordelend te spreken over duurzame relaties tussen twee mannen of twee vrouwen die hiervoor kiezen vanwege hun homoseksuele geaardheid, die elkaar in liefde trouw willen zijn en zo ontucht willen vermijden; kortom die juist in hun relatie Christus willen volgen en God willen eren.
5. De apostel Paulus relateert in 1Korintiërs 7 het belang van een eigen huwelijkspartner: Gods koninkrijk is immers dichtbij gekomen (vs.29, vergelijk de woorden van Jezus in Matteüs 19:12). Die relativering geldt ook voor andere relaties dan die tussen man en vrouw. Tegelijk waarschuwt de apostel voor overmoedige keuzes op dit vlak. Het past bij de mens om te verlangen naar een levenspartner (Genesis 2:18). Enerzijds betekent dit dat het goed is wanneer een man of vrouw, ongeacht de eigen seksuele oriëntatie, zelf kiest voor een leven zonder partner; anderzijds dat het niet wijs zou zijn om iemand hiertoe te verplichten.
6. Paulus leert ons in Romeinen 14 en 15 om te verdragen dat christenen nog steeds verschillende keuzes kunnen maken, ieder vanuit eigen overtuiging. Zolang iemand dat doet om daarmee Christus te eren, en bereid is om zich ten overstaan van Hem te verantwoorden, kunnen wij het oordeel over deze broeder of zuster overlaten aan de Heer en ons vooral erop toeleggen dat we door onze eigen opstelling de ander niet van God vervreemden (Romeinen 14:10-13, vergelijk 1Korintiërs 8). Zo bewaren we de christelijke vrede en eensgezindheid (Romeinen 15:5,6).
7. Ook voor deze synode geldt dat we in deze en andere besluiten geen grotere woorden kunnen spreken dan de Geest ons aanreikt. Voortgaand gebed en voortgaande bezinning blijven nodig.

Besluit 3:

de kerkenraden op te roepen om gemeenteleden die in overeenstemming met besluit 2 een homoseksuele relatie aangaan, de deelname aan het avondmaal niet te ontzeggen.

Gronden:

1. Ieder die het geloof in Christus belijdt en onder belijdenis van dat geloof is gedoopt, behoort tot de christelijke gemeente en is welkom aan de tafel van de Heer.
2. Het kerkelijk toezicht heeft niet als doel om een uniforme levensstijl af te dwingen maar om ieder te bewaren bij Christus als Heer (art. D1.1 KO).
3. Weliswaar geeft de kerkorde een kerkenraad de mogelijkheid om iemand het avondmaal te ontzeggen, maar dit kan alleen wanneer de betrokkene ondanks herhaalde waarschuwingen vasthoudt aan de zonde of weigert zich te verantwoorden (art. D5.1 KO).

Besluit 4:

het aan de kerken over te laten om in voorkomende situaties zorgvuldig af te wegen of zij iemand met een homoseksuele relatie kunnen roepen tot het ambt van predikant, ouderling of diaken.

Gronden:

1. Wanneer er geen reden is om iemand het avondmaal te ontzeggen, staat in beginsel ook de weg naar ambtsdienst open.
2. Het ambt is echter een roeping, geen recht. Het is de eigen verantwoordelijkheid van de gemeente om iemand wel of niet voor te dragen; het is de eigen verantwoordelijkheid van de kerkenraad om iemand wel of niet te benoemen.
3. Paulus leert ons om bij aankomende ambtsdragers niet alleen na te gaan of zij onberispelijk zijn (1Timoteüs 3:2) en zich waardig gedragen (1Timoteüs 3:8), maar ook te letten op hun verleden, hun huidige levenssituatie en andere omstandigheden die bevorderen of juist verhinderen dat zij met vrucht kunnen werken in de gemeente en daarbuiten (1Timoteüs 3:6,7).
4. Er is hier geen principieel verschil tussen de ambten van ouderling, diaken of predikant. Wel is er verschil in taken en bevoegdheden, waardoor de afweging anders kan uitpakken.

Besluit 5:

de landelijke commissie liturgische ondersteuning (CLO) opdracht te geven om, zo mogelijk in samenwerking met Kerkpunt, de kerken materiaal aan te reiken dat zij kunnen gebruiken om kerkelijk aandacht te besteden aan een homoseksuele relatie, of om kerkelijk aandacht te besteden aan de keus om bewust geen relatie aan te gaan.

Gronden:

1. Het huwelijk als vaste verbinding tussen man en vrouw is vanaf het begin een instelling van God (Genesis 2:18,24). Naast de burgerlijke huwelijksluiting vraagt de kerk daarom van beide partners christelijke beloften over liefde en trouw en bidt hun Gods zegen toe.
2. Een homoseksuele relatie heeft trekken van een huwelijk: twee mensen geven zich in kwetsbaarheid aan elkaar, om samen een levenseenheid te vormen in dienst van de Heer. Wanneer de kerken ruimte bieden voor een dergelijke relatie, is het gepast om ook dan christelijke beloften te vragen over liefde en trouw en te bidden om Gods zegen.
3. Ook de keuze om juist af te zien van een relatie wordt in kwetsbaarheid genomen en verdient daarom kerkelijke aandacht en betrokkenheid.
4. Landelijk ontwikkeld materiaal kan bijdragen aan de kwaliteit van de kerkelijke aandacht en ondersteuning.

Besluit 6:

het rapport 'Ruimte en richting' bij de kerken aan te bevelen als waardevol materiaal voor het voortgaande gesprek in de gemeente.

Gronden:

1. Het rapport geeft zowel een uitvoerige bespreking van relevante Bijbelse gegevens als een helder overzicht van de manier waarop christenen deze Bijbelse gegevens hebben willen toepassen.
2. De waarneming van de commissie SHR, dat wij met de kennis die wij op dit moment hebben geen eensluidend oordeel kunnen geven over de aanvaardbaarheid van relaties tussen mensen van gelijk geslacht, onderstreept de noodzaak en de urgentie om in het onderlinge gesprek in de gemeente elkaar te blijven zoeken en te vinden, ook als er verschillen van inzicht blijven bestaan.
3. Het rapport biedt praktische handreikingen voor het gesprek in de gemeente.

Besluit 7:

de commissie SHR decharge te verlenen, onder dankzegging voor het door haar verrichte werk.

Besluit 8:

geen nieuwe studietoelmissie over gendervraagstukken te benoemen.

Gronden:

1. Hoewel de synode met de commissie SHR van mening is dat nadere studie naar gendervraagstukken van belang blijft, acht de synode het niet haar taak om over allerlei ethische onderwerpen zelf onderzoek te laten verrichten of uitspraken te doen.
2. Het is primair aan de daarvoor beter toegeruste instanties op theologisch en medisch-ethisch terrein om vraagstukken op dit terrein te volgen en daarover te adviseren.
3. Er ligt op dit moment geen concrete vraag die de instelling van een nieuwe commissie zou wettigen.

2. Bijlagen

Toelichting

Vanuit het Studiedeputaatschap hebben respectievelijk Wolter Rose en Jan Mudde en Maarten van Loon nog eens puntsgewijs geformuleerd hoe zij tot hun uiteindelijke positiekeuze komen. Wij menen dat dit – naast de veel uitgebreidere studie en motivering, die in het Rapport is te vinden – helpend kan zijn, ook bij de afrondende besluitvorming door de synode.

Daarom nemen we ze hier op ter nadere informatie en toelichting.

Puntsgewijs (*Wolter Rose*)

Degenen die van mening zijn dat er geen Bijbelse ruimte is voor gelijk-geslacht verbintenissen met een seksuele dimensie vragen aandacht voor de volgende overwegingen.

1. **Het Eerste Woord na Christus: het Evangelie van God over zijn Zoon, geboren uit een vrouw:** het eeuwige Woord dat mens werd, Jezus, Christus, Redder, het Lam van God dat de zonde van de wereld wegneemt, en — de naam boven alle namen — Heer.
2. **De veelvoudige kracht van dat Evangelie:** (i) **vrijspraak** door de Hoogste Rechter van hemel en aarde; (ii) **adoptie** door de Vader van Christus; (iii) **burgerschap** onder de koningsheerschappij van zijn Zoon; (iv) **levensvernieuwing** door de kracht van zijn Geest; en (v) **genieten van de glorie van God** die afstraalt van het gezicht van Jezus Christus.
3. **Het antwoord van Christus op een vraag wat het belangrijkste gebod is** (Marc. 12): “Luister, Israël! De Heer, onze God, is de enige Heer; heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand en met heel uw kracht.” En daarna komt dit: “Heb uw naaste lief als uzelf.” Er zijn geen geboden belangrijker dan deze.’
4. **De invulling door Paulus van liefde in de christelijke gemeente, als onmisbare leidraad in zowel onderlinge omgang als pastoraat op maat** (Rom. 12), o.a.: (i) ‘Heb elkaar lief met de innige liefde van broeders en zusters en acht de ander hoger dan uzelf’, (ii) ‘Bekommer u om de noden van de heiligen en wees gastvrij’, en (iii) ‘Wees blij met wie zich verblijdt, heb verdriet met wie verdriet heeft’.
5. **De grote lijn die Christus aanwijst voor de ethische bezinning op huwelijk, geslachtelijkheid en seksueel handelen (Matt. 19): eerst terug naar het begin, toen de Schepper de mens mannelijk en vrouwelijk maakte;** en dan vandaaruit verder naar de actuele situatie, die niet meer die van het begin is.
6. **Het daaruit volgend onopgeefbare criterium van het verschil in scheppingsgeslacht van de partners in seksueel handelen, als diepste grond onder de universele veroordeling van gelijk-geslacht seksueel handelen** (Tora voor Israël [Lev. 18; 20], onderwijs van Paulus [Rom. 1; 1 Kor. 6; 1 Tim. 1]) — en dus *niet* als diepste grond: ongelijkheid, onwederkerigheid, tempelprostitutie, heidens-afgodische context, context van ontucht en losbandigheid, enz.
7. **De ondergeschikte relevantie voor de ethiek van huwelijk, geslachtelijkheid en seksueel handelen van wat Paulus in Romeinen 14 schrijft** over het omgaan binnen de gemeente van Christus met niet-Koninkrijk-essentiële verschillen — *porneia* (seksueel misdragen vanuit het perspectief van de Tora voor Israël en het onderwijs van Christus en de apostelen) wordt een paar verzen eerder (Rom. 13:13-14) genoemd als één van de dingen waarvan christenen worden opgeroepen zich te onthouden.

8. **De ervaring van de goedheid van God en van Christus Jezus de Heer**, die je er de ogen voor opent dat zijn geboden vertrouwen verdienen en het gehoorzamen waard zijn, ook als het pijn doet.
9. **De barmhartigheid van God die 1000× beter is**: hij gaf zijn eeuwig dierbare Zoon die werd prijsgegeven om onze zonden en werd opgewekt omwille van onze rechtvaardiging.
10. **De contraproductiviteit van hermeneutiek**, wanneer hermeneutiek niet begint met het vaste voornemen gehoorzaam te zijn.
11. **Het ontbreken van zoiets als het perspectief van een alwetende verteller** die het voor ons vandaag mogelijk zou maken vast te stellen wat Paulus al of niet wist of op zijn netvlies had.
12. **De seksuele diversiteit in de 21e eeuw, ook wat betreft de plaats die mensen in hun identiteitsvorming toekennen aan geslachtelijkheid, seksuele oriëntatie en seksueel handelen** — een complexe werkelijkheid die afgevlakt wordt in uitdrukkingen als ‘de homoseksuele oriëntatie en identiteit zoals wij die vandaag kennen’.
13. **De ontoereikendheid van het beschikbare bronnenmateriaal uit respectievelijk (i) de oudheid, (ii) de middeleeuwen, (iii) de vroegmoderniteit en (iv) een groot deel van de laatmoderniteit** voor het samenstellen van een representatieve dataset — een essentiële voorwaarde voor een onderbouwing van een stelling als: ‘Wie vroeger homoseksuele verlangens kende en zelfs uitleefde, kon zich tegelijk schikken in een heteroseksueel huwelijk, ook in de seksuele dimensie ervan’.
14. **De mogelijke aanwezigheid in de eerste eeuw n.Chr. (i) van mannen die seks hadden met mannen en niet seksueel functioneerden met een vrouw, (ii) van het besef van (zoiets als) een seksuele identiteit** — gesuggereerd in literaire bronnen, aangewezen door vakspecialisten van verschillende richtingen.
15. **Geen isgelijkteken tussen de oudheid en de 21e eeuw, maar ook niet een zo groot verschil** dat het een rechtvaardiging zou kunnen zijn van een zware ingreep in de christelijke ethiek: het opgeven van het ethisch criterium van het verschil in scheppingsgeslacht van de partners in seksueel handelen.
16. **De verrassend positieve waardering van het leven zonder huwelijkspartner, onvrijwillig of gekozen**, in het onderwijs van Christus en de apostelen (Matt. 19; 1 Kor. 7).
17. **De kracht en het heilzame karakter van de christelijke ethiek van huwelijk, geslachtelijkheid en seksueel handelen, gedemonstreerd in hoe de dwarse gehoorzaamheid van een deel van de christenen uit de eerste eeuwen** bijdroeg aan de ontmanteling — een paar honderd jaar later — van de oneerlijke seksuele moraal van het Romeinse Rijk.

**Bijbelse gronden (Jan Mudde/Maarten van Loon)
voor het ruimte geven voor homoseksuele relaties**

1. Mannelijk en vrouwelijk heeft God de mensen geschapen. Onder zijn zegen mogen ze vruchtbaar en talrijk zijn. Dit scheppingsgegeven willen we rechtdoen en blijven hooghouden.
2. In de Bijbel wordt seks tussen mensen van hetzelfde geslacht veroordeeld (Genesis 19; Leviticus 18:22 en 20:13; Rechters 19; Romeinen 1:26-27; 1 Korintiërs 6:9-10 en 1 Timoteüs 1:9-10). Blijkens Romeinen 1 omdat seks tussen mensen van hetzelfde geslacht haaks staat op de orde die God in de schepping heeft gelegd.
3. Er zijn echter sterke aanwijzingen te geven dat deze teksten niet geschreven zijn met mensen met een homoseksuele oriëntatie voor ogen:
  - In het Oude Testament werden mannen en vrouwen op jonge leeftijd al uitgehuwelijkt en wel om nageslacht voort te brengen. Een homoseksuele oriëntatie kreeg heel weinig kans om zich te ontplooien.
  - Paulus heeft het nergens over liefde, gevoelens van verliefdheid en genegenheid, verlangen naar een maatje en geborgenheid, maar uitsluitend over lust.
  - In lijn met Joodse schrijvers uit zijn tijd verbindt Paulus in Romeinen 1 gelijkgeslachtelijke seks ten nauwste aan de afgodsdienst, aan mensen die volstrekt los van God leven en het oordeel van God daarover. Klaarblijkelijk had hij geen mensen in beeld die de ene ware God oprecht dienen en aanbidden wel degelijk homoseksuele verlangens kunnen hebben, i.c. zichzelf homoseksueel weten.
  - Voorgaande wordt onderstreept door het gegeven dat Paulus in 1 Korintiërs 6 en 1 Timoteüs 1 mensen die gelijkgeslachtelijke seks hebben op een lijn zet met overspelers, dieven, lasteraars, rovers, hen die vader of moeder vermoorden, doodslagers, mensenhandelaars.
  - De termen *malakoi* en *arsenokoitai* (beide termen hebben betrekking op mannen die elk in een eigen rol seks met mannen hadden) in 1 Korintiërs 6 en 1 Timoteüs 1 duiden erop dat Paulus helemaal het plaatje voor ogen heeft van de seksuele rollen zoals die zich binnen zijn cultuur voordeden: passief en actief.
  - Voor Paulus is iemand die geen seksuele omgang meer heeft met de eigen sekse niet langer een *malakos* of *arsenokoitès* ('Sommigen van jullie zijn dat ooit geweest', 1 Korintiërs 6:11). Voor ons echter is een homo iemand met een bepaalde oriëntatie of geaardheid. Ook een homoseksuele broeder of zuster die celibatair leeft kan van zichzelf zeggen 'Ik ben homo'.
  - In zijn brieven leren we Paulus kennen als een fijngevoelig pastor. De manier waarop Paulus in Romeinen 1 en in 1 Korintiërs 6 over seks tussen mensen van hetzelfde geslacht schrijft, is daarom een sterke aanwijzing dat mensen met een aangeboren, exclusieve en diepgewortelde homoseksuele gerichtheid niet op zijn netvlies stonden.
4. In het licht van het voorgaande doen we onze broers en zussen met homoseksuele oriëntatie onrecht als we het Bijbelse oordeel over gelijkgeslachtelijke seks zondermeer van toepassing verklaren op een duurzame relatie tussen twee mannen of twee vrouwen die hiervoor kiezen vanwege hun geaardheid, die ontucht juist willen vermijden en elkaar niet willen misbruiken maar dienen; kortom die juist in hun relatie Christus willen volgen en eren. We dienen ook bij andere Bijbelse noties dan de genoemde teksten te rade te gaan om met homoseksuele broeders en zusters een weg te vinden die hen recht doet, hen tot zegen is en hen helpt voor Gods heilig en barmhartig aangezicht te leven.
5. In zijn Woord leren we de HERE kennen als een God die de mens die stukloopt op de gebrokenheid van het bestaan, hem of haar niet overvraagt en geen ondraaglijke lasten oplegt. Hij is een barmhartig God die de mens een weg helpt vinden in de gebrokenheid van het bestaan, in het bijzonder als het leven, de toekomst van mensen op het spel staat (zie o.a. Genesis 3:21;

Exodus 21 : 1 – 11; verg. Leviticus 18:16 en 20:21 met Deuteronomium 25:5-10; verg. Deuteronomium 23:1 met Jesaja 56:3-6; 1 Samuël 21:5-7 en Matteüs 12:1-8, in het bijzonder :7).

6. In Matteüs 19 keurt onze Heiland echtscheiding zeer beslist af: 'Wat God heeft verbonden, mag een mens niet scheiden.' (Matteüs 19:6) Zijn gemeente volgt Hem hierin. Toch impliceert dit niet dat scheiden onder alle omstandigheden verboden is. Jezus zelf refereert aan *porneia*, ontucht (Matteüs 5:32). Paulus adviseert een broeder of zuster te berusten in echtscheiding als de ongelovige partner daarvoor kiest (1 Korintiërs 7:15). Wij op onze beurt kunnen meevoelen met iemand die vanwege een structureel onveilige situatie (huiselijk geweld, ernstige verslavingsproblematiek) geen andere keuze ziet dan tot echtscheiding over te gaan – ook al benoemt de Bijbel dat niet. Naar analogie hiervan mogen wij met onze homoseksuele broers en zussen naar een voor hen begaanbare weg zoeken.
7. De meeste homo's hebben, net als de meeste hetero's een diep verlangen naar iemand om daarmee het hele leven te delen. Dit is blijkens Genesis 2:18 één van de meest basale en door God in ons mensen gelegde verlangens: 'Het is niet goed dat de mens alleen is'. Mede dankzij de medemens die ons op hoogstpersoonlijke wijze bemint en trouw blijft, komen we tot groei en bloei. Het per definitie uitsluiten van onze homoseksuele boers en zussen van deze vorm van levensvervulling doet hen geen recht en is hen niet tot heil.
8. Paulus schrijft: 'de vrucht van de Geest is liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing. Er is geen wet die daar iets tegen heeft.' (Galaten 5:22-23). Die vrucht van de Geest kan zich ook in een homoseksuele relatie weerspiegelen, niet minder dan in een heteroseksuele.
9. In 1 Korintiërs 7 relateert Paulus, omdat de tijd kort is, het belang van een huwelijkspartner. Tegelijk waarschuwt hij voor overmoedige keuzes op dit vlak. Daarom kan dit gedeelte niet eenzijdig gebruikt worden om homoseksuele broeders en zusters aan te sporen tot een leven zonder seksuele relatie.
10. De gemeente van Christus is het gegeven (Matteüs 18:18) om voor homoseksuele broers en zussen te zijn wie de profeet Elisa voor Naäman was (2 Koningen 5:17-19). 'Ga in vrede.', zegt Elisa. Hiermee neemt Elisa de last van een bezwaard geweten en het schuldgevoel van Naäman af. Hij laat hem niet aan zichzelf over maar helpt hij hem een weg te vinden in de complexe situatie waarin hij zich bevindt.